

ÅRSREDOVISNING FÖR **FÖRENINGEN JAKOBSBERGS FOLKHÖGSKOLA**

• Organisationsnummer 813200-2117

Årsredovisning för räkenskapsåret

2017-01-01--2017-12-31

Styrelsen för den ideella föreningen Jakobsbergs folkhögskola avger härmed följande årsredovisning.

INNEHÅLL

sida

Föreningen Jakobsbergs folkhögskola 2017	3
Styrelsens arbete 2017	3
<i>Fastigheter</i>	
Organisationsfakta 2017	5
<i>Anställda Arbetsmiljö</i>	
Fakta om kursverksamheten 2017	7
<i>Deltagarveckor och kursdeltagare</i>	
<i>Bidrag som Jakobsbergs folkhögskola erhållit från SPSM 2017</i>	8
<i>Studerandeinflytande Profilerings Utvärdering</i>	
Sammanfattning kvalitet 2017	9
<i>Utveckling 2018</i>	10
Förslag till resultatdisposition 2017	11
Ordförandes slutord	12
Resultaträkning	14
Balansräkning	15
Noter och redovisningsprinciper	17
Bilagor	24

Om inte särskilt anges, redovisas alla belopp i kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.it

Föreningen Jakobsbergs folkhögskola

Den 31 december 2017 avslutade Föreningen Jakobsbergs folkhögskola sitt 98:e verksamhetsår, över vilket styrelsen härmed avger årsredovisning. Denna redovisning innefattar vårterminen och höstterminen 2017. Föreningen Jakobsbergs folkhögskola hade den 31 december 2017 180 medlemmar. Föreningen hade sitt ordinarie årsmöte den 18 april och föreningsmöte den 2 oktober.

Föreningen har "till ändamål att i Järfälla upprätthålla en folkhögskola för allmän medborgerlig bildning." Den som vill bli medlem väljs in av skolans styrelse och betalar en medlemsavgift som är 100 kronor per år. För organisationer är avgiften för 2017 200 kronor.

Föreningen leds av en styrelse som består av ordförande, sju ledamöter och två ersättare. Utöver styrelsen utses en adjungerad personalrepresentant med ersättare. En studeranderepresentant med yttranderätt adjungeras till styrelsen.

Styrelsens arbete 2017

Göran Hillman var ordförande och Kjell Johansson vice ordförande i styrelsen. Övriga ledamöter var: Christel Bridal, Christer Nilsson, Tjia Torpe, Björn Sundblad, Barbro Noren Sundin, Vesna Prekopic, Patrick Ärlemalm (ersättare) och Talal Imam (ersättare).

Styrelsen sammanträdde åtta gånger under 2017. Styrelsen sammanträdde den 9 februari, 15 mars, 18 april, 2 maj, 15 juni, 13 september, 2 oktober, 26 oktober samt den 12 december.

Styrelsen flyttade fram sin åttonde riskanalys till februari 2017 där all verksamhet genomlystes och analyserades utifrån vilka ekonomiska, personella och andra faktorer som kan riskera, hota och medföra problem för verksamheten. Statsbidraget följer inte indexuppräkningsmen ökades i form av extra bidrag, vilket är en tillgång såväl som en risk eftersom extrabidragen är osäkra i framtiden. Under 2017 fokuserades därför fortsatt på verksamhetsutveckling i form av projekt, uthyrningsverksamhet och för att på andra sätt öka den icke-statsbidragsfinansierade verksamheten på skolan.

Styrelsen förbereder sig inför 2019 års 100-årsjubileum genom att tillsätta en grupp med Tjia Torpe, Göran Hillman, Kjell Johansson, Felicia Hedström och Ola Larsson för att förbereda en jubileumskrift med mera

Rekryteringsprocessen kring ny ekonom diskuterades i styrelsen. Styrelsen och presidiet var under våren sysselsatta med överflyttningen till Sparbank Enköping och den nya revisorn, Patrik Löfving från Ekonomigruppen AB. Den nya revisorn träffade bland andra föreningsrevisor Leif Lewin och rektor Ola Larsson.

Ett sätt att utveckla verksamheten är att samarbeta med brobyggarförening. Ola Larsson skrev en överenskommelse med Järva Kunskapsforum för att samarbeta med den somaliska målgruppen. Brobyggarföreningarnas roll i förhållande till folkhögskolan diskuterades av styrelsen.

Styrelsen diskuterade också de många brandlarmen.

Revisorn och styrelsen uppskattade uppdelningen av verksamhetsberättelse och årsredovisning och förde en diskussion om förändringar i nästa års revisionsregelverk.

Ola Larsson och Göran Hillman deltog på RIO:s (Rörelsefolkhögskolorna) regionala konferens för ordförande och rektorer i Stockholm. RIO centralt åker runt i alla Sveriges regioner för att inspirera till den nödvändiga regionala mobiliseringen som folkhögskolorna behöver för att klara ekonomin i framtiden. Göran och Ola bjöd veckan efter mötet in landstingspolitikern Lennart Nilsson till Jakobsbergs folkhögskola för ett samtal om folkbildningen i länet.

Kjell Johansson och Göran Hillman deltog på två folkbildande Vestlunddagar med temat "Folkets röst – ett hot mot demokratin?" Ola Larsson och Göran Hillman deltog på RIO:s (Rörelsefolkhögskolorna) nationella kongress i Västerås. Ledamot Tjia Torpe blev där invald i RIO:s styrelse de närmaste två åren.

Byte av såväl auktoriserade revisor och bankförbindelse har genomförts under året efter upphandling 2016.

Michel Lafis från Sparbanken Enköping kom till styrelsen och berättade om banken och sitt arbete som fondplacerare. Han sammanfattade de placeringar som gjorts under oktober. Etiskt arbetar banken med hjälp av andra institutioner mot standardiseringar användbara för kunderna. Göran Hillman föreslog att placeringspolicyn borde vara skriven för föreningsmedlemmar och deltagare. Styrelsen jobbade därför med en uppdatering av placeringspolicyn under hösten.

Styrelsen arbetade som vanligt med höstens budget. Viktigast frågorna för budgeten är kursutbudet, verksamhetsplan samt vilket fastighetsunderhåll som är på gång.

Styrelsen beslutade om det första årliga Göran Palmstipendiet skulle tilldelas. Styrelsen godkände nya medlemmar i föreningen.

Styrelsen diskuterade tillgänglighetsplan men bestämde att kvalitetsplanen kom först. Styrelsen arbetade med ett helhetsgrepp kring kvalitetsarbete. Ola Larsson berättade om hur kvalitetsarbetet på skolan ser ut idag och styrelseledamöterna delade med sig av sin erfarenhet. Vesna Prekopic för sina erfarenheter från gymnasiet och grundsärskolan. Tjia Torpe berättade om hur hon arbetat med kvalitet på framför allt Studieförbundet. Kjell Johansson berättade om kvalitetsarbete på ett kommunalt bostadsbolag och gav exempel på olika kvalitetsmodeller. Ola Larsson tog med sig styrelsens diskussion till ledningsgruppen och arbetade fram en handlingsplan för kvalitet.

En lördag i oktober genomförde styrelsen en utbildningsdag under ledning av två resurspersoner från RIO:s styrelse. Ytterligare förbättringar av styrelsearbetet diskuterades och har därefter genomförts.

Styrelsen diskuterade inriktningen på föreläsningssyftet.

Efter Göran Palms bortgång 2016 bestämde styrelsen sig för att JF skulle hedra hans minne. Det inre rummet i biblioteket blev Göran Palm-rummet och invigdes 24 april. Vid samma tillfälle gick det första Göran Palm-seminariet av stapeln. Temat jämlikhet behandlades av de inbjudna föreläsarna Åsa Linderborg, Pierre Schori och Po Tidholm. Styrelsen antog justerade budget vid junimötet.

Göran Hillman deltog i RIO:s ordförandekonferens i december.

Fastigheter och lokaler

Fastighetsgruppen är den grupp som kanske ligger närmast styrelsen. Förutom rektor, vaktmästare och ekonom i fastighetsgruppen ingår ofta Björn Sundblad och Göran Hillman från styrelsen.

Fastighetsgruppen förberedde och upphandlade årets ombyggnation av Röda längan, etapp ett, i omgestaltningen. Röda längans äldre del fick nytt innertak med ny belysning. Peter Nergårdh var beställarombud för skolan och det hela blev klart under våren 2017.

Styrelsen beslutade att det stora renoveringsprojektet av Röda längan skulle utföras 2018. Röda längans projektledare Peter Nergårdh tog under december in kostnadsförslag kring golv, målning, VVS- och el-arbeten, vilket godkändes på styrelsens decembermöte.

Göran Hillman och Ola Larsson träffade kommunen om eventuell breddning av gång- och cykelväg ner vid skolans äng. Göran Hillman har drivit att ta bort bänken norr om hundrastgården och en dag var den bara borta.

Organisationsfakta 2017

Anställda

Som anställda räknas alla på skolan som har en anställning under minst en termin. Därutöver hade skolan som under tidigare år många olika konsulter, föreläsare och timlärare, vilka gjort korta eller längre inbopp, men som inte tas med i statistiken.

	Totalt individer	Kvinnor	Män
Medeltal anställda 2017	24	13	11
Medeltal anställda 2016	24	12	12
Medeltal anställda 2015	23	11	12
Medeltal anställda 2014	22	11	11
<i>Sjukfrånvaro i %</i>			
Sjukfrånvaro 2017	6,65	8,50	4,51
Sjukfrånvaro 2016	4,84	5,72	3,93
Sjukfrånvaro 2015	2,74	4,72	0,92
Sjukfrånvaro 2014	2,23	4,29	0,25

Arbetsmiljö

Sjukskrivningar och vab oroade under året. Skolan provade olika lösningar när undervisningen drabbades av detta. JF hanterade vikariesituationer under 2017 med att ha en tydlig arbetsgång vid sjukdom, ibland ta in vikarier och att lärarna ansvarade för att på Google Drive göra sin planering så transparent som möjligt. JF vände sig precis som förra året till företagshälsovården för hjälp när personal varit sjuk ofta eller hade behov av för samtalsstöd.

Samverkansgruppen skickade under hösten ut arbetsmiljöenkät som visade på ett ännu mer positivt resultat än föregående år. Samverkansgruppen diskuterade prioriteringar och upprättade framför allt riskanalyser och handlingsplaner. Ola Larsson kompletterade delegation och arbetsrutiner med tydligare organisations- och ansvarsfördelning. Bland annat med syftet hjälpa personalen att prioritera sina arbetsuppgifter och också avgränsa dem i tid och i antal som ett led i arbetet för en bättre arbetsmiljö.

Under året behöll skolan det individuella friskvårdsbidraget. Möjligheter att få massage, kostrådgivning, friskvård och medverkan på jympa-pass på arbetstid erbjöds också i år personalen.

Jakobsbergs folkhögskola fortsatte med att förbättra kökets arbetsmiljö. Först genom förbättringar av kökets interiör och utrustning, framför allt den maskinella. Gemensamma aktiviteter vid terminsslut som middagar, konstutställning, personalluncher kompletterades med månatligt födelsedagsfirande och tårtätande.

Fakta om kursverksamheten 2017

Deltagarveckor och kursdeltagare

KURSUTBUDET JAKOBSBERGS FOLKHÖGSKOLA	VT 2017	HT 2017
	<i>Antal deltagare</i>	<i>Antal deltagare</i>
Allmän kurs - sas (kursnr.10)	15	14
Allmän kurs - år 1 (kursnr.11, 9)	18	17
Allmän kurs - samhälle/ år 2 (kursnr.12)	24	19
Allmän kurs - samhälle/ år 3 (kursnr.13,16,18)	27	25
Allmän kurs - naturvetenskapligt basår (kursnr.15)	19	24
Hälsoutvecklingarna (kursnr.33)	22	23
Cert. Personlig tränare (kursnr.35)	22	19
Konsterminen (kursnr.110,99)	12	10
Skriv! - poesi, prosa och dramatik (kursnr.43)	19	19
Skriv! - projekt termin på distans (kursnr.46, 50 %)	13	12
Journalistik - radio, webb och reportage (kursnr.41)	17	13
Journalistik - praktiktermin (kursnr.39)	12	15
Journalistik - Frilans (kursnr.42, 50 %)	16	
Journalistik - Radio, Podd (kursnr.40, 50 %)	8	
Seniorkurs – klassisk bildning (kursnr.54)	18	25
Seniorkurs - konst (kursnr.55)	9	
Kooperativt ledarskap (kursnr.71)	14	24
Studiemotiverande folkhögskolekurs (kursnr.23)	2	1
Etableringskurs (kursnr.26-28)	8	9
Svenska från dag 1 (kursnr.22-25)	4	2
Kortkurs (kursnr.80-81,111-113)	45 dv	24 dv
Övrigt: föreläsningar (kursnr.119-122)	6 dv	2 dv
Summa deltagarveckor (dv): 8 625 dv	4 691 dv	3 934 dv

Under 2017 gjorde skolan 8 625 deltagarveckor, vilket är 108,2 % procent av ingångsvärdet som för 2017 var 7969 deltagarveckor. Dessutom har JF tilldelats 423 extra deltagarveckor.

<i>Fördelning av kursdeltagare 2017</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Andelen kvinnor, inklusive etablering och SMF (%)	66	65,4	65,3
Antal kursdeltagare med invandrarbakgrund (pers.)	67	64	43
Antal kursdeltagare med brister i svenska språket (pers.)	74	56	36
Antalet kursdeltagare med funktionsvariation (personer)	110	177	121

Bidrag som Jakobsbergs folkhögskola erhållit från SPSM 2017

Statsbidraget till Jakobsbergs folkhögskola består av flera olika delar.

Språkschablon	282 000 kr
Förstärkningsbidrag FBR	350 600 kr
Förstärkningsbidrag SPSM	85 500 kr

Dessa medel har använts på följande sätt:

- Bidrag till kortkurser för ryggmargsskadade.
- Stöd och assistans till personer med funktionsnedsättning.
- Ökad lärartäthet som stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning och behov av språkstöd

Studerandeflytande

På kurserna har skolan återkommande möte kring kursupplägg och ett studeranderåd är aktivt. Med på studeranderådet finns personal som stöttar och repeterar studeranderättsliga och demokratiska principer. Våren 2017 arbetade studeranderådet med frågor om mänskliga rättigheter. Under hösten fanns förutom ett studeranderåd också ett matråd och en grupp för fokus på mänskliga rättigheter. MR-gruppen bidrog också i både utformandet och genom-förandet av Britas Café. Fler bordtennisbord, bättre gym, andligt rum och fler datorer är några av de materiella konsekvenserna av studerandeflytandet. Studiemiljöer, matsalen och Britas Café har varit andra fokusområden.

De studerande deltog eller erbjöds delta i den del av mötesstrukturen som är öppen som personalmöte och styrelsemöte. Även våra processgrupper var öppna för studerande.

Kvalitet, utvärdering och utveckling

Utvecklings- och profilbidraget använde skolan för att satsa på föreläsningar och processgrupper. Evenemangs-, Biblioteks-, Kommunikations- samt Miljö- och solidaritetsgruppen (MR-grupp och Matgrupp ht 2017) är namnen på processgrupperna.

Skolans satsning på KRAV-märkt kök, den vegetariska buffen och miljömärkta inköp finansierades också av bidraget.

Personalen tydliggjorde utbildningsformen folkhögskola genom att arbeta med agenda 2030 och demokrati.

Utvärderingar

På kurserna genomförde en mittermins-utvärdering för att undersöka hur väl kunskapsinnehåll med mera tagits emot. Även mot slutet av läsåret utvärderades klass och ämne. Ledningsgruppen arbetade fram en handlingsplan för kvalitet.

Skolan använde för fjärde året i rad skattningsenkäten GLO (se bilaga 1) för att tidigt på läsåret lyfta fram vad utbildningsformen folkhögskola och vad begreppet bildning innebär. Kursdeltagarna svarade på ett antal påståenden som är förankrade i måldokumentet. Mot slutet av läsåret svarade deltagarna igen på samma påståenden. Svaren från starten följdes upp på lärarmöte och i klasserna för att också föra diskussion. En diskussion som skolan vill hålla levande under hela läsåret.

Gemensam terminsutvärdering

Skolans gemensamma utvärdering är med små förändringar densamma sedan 1991 så vi har gott underlag att jämföra med. Vi vill att våra kursdeltagare ska ha möjlighet att demokratiskt påverka arbetet under tiden de går på skolan. Därför genomför vi sedan hösten 2007 skolans gemensamma utvärdering två gånger, en gång på hösten efter en termin på skolan och en gång på våren efter två terminer.

Även i år att vi kan visa goda resultat. På en skala mellan 1 och 4, där 1 inte är bra alls, 2 är mindre bra, 3 är bra och 4 är mycket bra, blev helhetsupplevelsen 3,2 respektive 3,0 för alla kurser. (Se bilaga 2)

Sammanfattning kvalitet 2017

Under året utvecklade Jakobsbergs folkhögskola kvaliteten genom att

- Stärka samarbetet i de två lärarlagen. Bland annat genom att förbättra de fysiska och personella förutsättningarna för samarbete på de särskilda kurserna och genom att stärka lärarresursen på Allmän kurs.
- Stärka folkhögskolemässigheten på AK.
- Skolans profiler märks av på AK.
- Utveckla Naturbasåret med hjälp av fördjupning år 2.
- Etablera Konstterminerna.
- Öka mångfalden av deltagare.
- Starta seniorkursen konst.
- Bredda samarbetet med Coompanion norrort.
- Kommunera bättre utåt med hjälp av en ny och tydlig hemsida.
- Fokusera rekrytering av deltagare och pr.
- Utrusta journalistkurserna tekniskt och metodiskt för att arbeta med multijournalistik.
- Arbeta med bemötande av kursdeltagare med särskilda behov.
- Stimulera ämnessamarbete mellan skolans olika kurser.
- Utveckla IT-miljön genom bättre bredband och fler bärbara datorer.
- Ställa iordning Göran Palm-rummet.
- Implementera måldokumentet och den pedagogiska grundsynen.
- Utveckla formerna för möten mellan deltagarna genom till exempel Britas Café.
- Stärka samarbetet med arbetsförmedlingen.
- Skapa förutsättningar för att införliva uthyrningsverksamhet i den dagliga verksamheten.

- Sammanfatta hela verksamheten i en årscykel.
- Ta hand om skolans fastigheter; bland annat genom att tillämpa skolans drifts- och underhållsplan.
- Anpassa fastigheterna för att stärka den folkhögskolepedagogiska miljön.
- Kommunera bättre inåt genom Google Drive.
- Berätta om vår historia via nya namn på skolans byggnader och lokal.
- Erbjud mer vegetarisk, trivsamt och inkluderande mat genom att stötta kökspersonalen.
- Skapa tydligare administrativa strukturer.
- Fakturera deltagaravgifter i Visma.
- Utbilda JF på området arbetsmiljö. Tydliggöra ansvar och arbetsuppgifter.
- Öka användning av företagshälsovården i förebyggande syfte.
- Skaffa fler sopkärl utomhus.
- Söka göra arbetsplatsen attraktivare.

Utveckling 2018

Inför 2018 verksamhetsplanerar Jakobsbergs folkhögskola bland annat inom följande områden:

- Sammanställa tankarna och dokumenten på Allmän kurs om mål, SeQF, arbete med svenska som andraspråk och funktionsvariationer.
- Stärka kökets roll för skolan.
- Förbättra konferensverksamheten.
- Arbeta med demokrati och Agenda 2030.
- Förbättrat systematiskt kvalitetsarbete.
- Genomföra likvärdiga utvärderingsmodell.
- Fortsätta utveckla metoder för att förbättra förutsättningarna för deltagarnas lärande.
- Renovera Röda längan.
- Starta en alumniverksamhet för hälsokurserna.
- Skapa en social bildningsinstitution för nordvästra Stockholms seniorer.
- Strukturera deltagarstödet.
- Skapa en bättre IT-miljö med bl.a. bättre anpassning för medhavda enheter.
- Breddad rekrytering för profilkurserna.
- Starta nya kurser: Skriv! Projekt: Facklitteratur på distans och halvtid samt Allmän kurs – svenska som andraspråk med inriktning att arbeta med barn till våren och till hösten Allmän kurs – musikproduktion.
- Skapa tydligare administrativa strukturer.
- Förbättra kopieringsapparater för att förbättra administrativ hantering och arkivstrategi.
- Färdigställa alla 14 handlingsplaner för all verksamhet.
- Leta former för andra kortare kurser på Jakobsbergs folkhögskola.
- Fakturera deltagarkostnader i Visma.
- Presentera vår skola för ett antal nya och gamla sociala rörelser.
- Förbättra föreningsadministrationen.
- Arbeta med hemsidan och social medier.
- Förbättra rutiner kring rapportering och risker kring arbetsmiljö.

Förslag till resultatdisposition

Till föreningsstämmans förfogande står följande resultat:

Balanserat resultat	17 685 030
Årets resultat	1 901 471
	19 586 500
Styrelsen föreslår att resultatet disponeras så att i ny räkning överförs	19 586 500

ORDFÖRANDENS SLUTORD

2017 – ett bra år

2017 har varit ett bra år för Jakobsbergs folkhögskola. Tillströmningen av kursdeltagare är stabil, administrationen och det interna organisationsarbetet utvecklas hela tiden och är väl fungerande, kvalitetsarbetet fördjupas, arbetsmiljöenkät uppvisar allt bättre resultat. Utvärderingar från kursdeltagarna ligger på en hög nivå. Lokaler och fastigheter upprustas systematiskt och efter plan. Styrelsearbetet är väl fungerande och effektivt. De utvecklingsområden som punktas upp i årsredovisningen är många och kan prickas av och i de flesta fall anses som genomförda eller i process.

Verksamhetsberättelsen ger en omfattande beskrivning av årets verksamhet och ger en mycket bra bild av såväl inriktning som det dagliga livet på skolan. Framtida forskare kommer genom dessa dokument att ha en verkligt god bild av vad som verkligen hände. Man skulle önska att skolans snart 100-åriga historia skulle ha varit lika bra belyst och dokumenterad.

Ett stort tack till rektor, ledningsgrupp, personal och styrelse för ett mycket framgångsrikt och gediget arbete under året!

Vår ekonomi

Själva verksamheten uppvisar ett överskott på 494 315 kr - efter finansiell poster 1 901 471 kr. Det är ett mycket gott resultat. Det finansiellt stora överskottet är beroende av byte av bank från Nordea till Enköpings sparbank där fonder och andra innehav har avyttrats och tillgångarna omplacerats. Vårt eget kapital är vår säkerhet som också garanterar att fastigheterna och lokalerna kan hållas i fint skick. Det ger också årlig avkastning och vinst vid försäljning, som detta år.

2016 visade verksamheten ett negativt resultat, i år ett ganska stort överskott. Dessa fluktuationer illustrerar svårigheterna alla folkhögskolor har idag att planera och följa uppgjorda budgetar. Det sista bidraget för år 2017 beräknades och levererades en bit in i februari detta år! Osäkerheten gör det allt svårare att arbeta fram och följa budget. Ca 10 % av inkomsterna för Jakobsbergs folkhögskola detta år härrör från mer eller mindre tillfälliga bidrag beroende på faktorer varje folkhögskola har svårt att råda över: vad prioriterar statsmakterna när det gäller arbetsmarknadsutbildningar, hur många nyanlända kan Arbetsförmedlingen hänvisa till just vår folkhögskola, vilket samarbete med kommunerna kan resultera i utbildningsinsatser för dem som står långt från utbildning och arbetsmarknad.

Behov av ökade statsbidrag och likabehandling

Landets folkhögskolor är inte nöjda med statsbidragsutvecklingen som inte följt index och löneutveckling. Vi skulle behöva ett rejält tillskott, i likhet med vad som skedde i början av 2000-talet, för att kunna utvecklas och också konkurrera med de löner som lärare på grundskola och gymnasium fått under de senaste åren.

Rörelsefolkhögskolorna skulle behöva få den momskompensation som de landstingsägda skolorna har för att kunna leva under samma ekonomiska villkor. Dessutom ger landstingen högre bidrag till de egna skolorna än till rörelsefolkhögskolorna. Det drabbar i slutändan elever och kursdeltagare.

Det finns också ett systemfel när så många av det stora antal nyanlända med stora behov av utbildning, språkinläring och integrering inte ges möjlighet att gå på folkhögskola - en utbildningsform som är synnerligen väl anpassad efter denna målgrupps behov. Samhällets styrning är otillräcklig och de verkställande organen är här ineffektiva.

Folkhögskolans egenart

Det finns alltid skäl att prägla in och upprepa folkhögskolans särprägel som en egen och unik utbildningsform och som lyckas där den vanliga skolan har stora svårigheter. Våra framgångsfaktorer är:

- Fritt och frivilligt, ett möjligt val för vuxna.
- Inga nationella regelverk förutom Folkbildningsrådets riktlinjer.
- Inget vinstuttag - allt går ograverat till verksamheten.
- Studieomdömen i stället för betyg som ger behörighet till fortsatta studier.
- Demokratiskt arbetssätt i nära samverkan mellan lärare och studeranden.
- Mindre grupper och hög lärartäthet.
- Sociala och kulturella aktiviteter utanför den organiserade undervisningen.
- Mötesplats för människor med olika ålder och bakgrund.

Göran Hillman

Ordförande

Resultaträkning	Not	2017	2016
Föreningens intäkter	2	22 163 991	23 825 772
Föreningens kostnader			
Kostnader undervisning		-2 032 083	-3 081 533
Kostnader kök		-1 261 484	-1 117 657
Reparation och underhåll av fastighet		-873 885	-1 972 518
Övriga externa kostnader	11	-2 682 254	-3 086 084
Personalkostnader	3	-14 135 969	-13 919 339
Avskrivningar		<u>-684 000</u>	<u>-683 550</u>
Summa föreningens kostnader		-21 669 676	-23 860 681
Verksamhetsresultat		494 315	-34 909
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	4	1 427 768	289 355
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	5	2 176	-448
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-22 789</u>	<u>-62 943</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		1 407 156	225 964
Resultat efter finansiella poster		1 901 471	191 055
Årets överskott		<u>1 901 471</u>	<u>191 055</u>

Balansräkning	Not	2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella</u> <u>anläggningstillgångar</u>			
Byggnader och mark	6	4 119 199	4 803 199
Inventarier	7	<u>1</u>	<u>1</u>
		<u>4 119 200</u>	<u>4 803 200</u>
<u>Finansiella</u> <u>anläggningstillgångar</u>			
Långfristiga värdepappersinnehav	8	<u>7 847 346</u>	<u>11 098 976</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>11 966 546</u>	<u>15 902 176</u>
Omsättningstillgångar			
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		1 245 194	1 020 397
Övriga kortfristiga fordringar		79 155	143 014
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		<u>518 670</u>	<u>484 258</u>
		<u>1 843 018</u>	<u>1 647 669</u>
<u>Kortfristiga placeringar</u>			
Kortfristiga placeringar	9	0	0
<u>Kassa och bank</u>		<u>7 880 358</u>	<u>2 773 174</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>9 723 376</u>	<u>4 420 843</u>
Summa tillgångar		<u>21 689 922</u>	<u>20 323 019</u>

Eget kapital och skulder	Not	2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital	10		
Balanserat kapital		17 685 030	17 493 975
Årets resultat		<u>1 901 471</u>	<u>191 054</u>
		<u>19 586 501</u>	<u>17 685 029</u>
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		680 304	1 045 787
Övriga kortfristiga skulder		912 060	678 386
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		511 058	<u>913 817</u>
		<u>2 103 422</u>	<u>2 637 990</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>21 689 923</u>	<u>20 323 019</u>
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Föreningens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd för ideella föreningar förutom BFNAR 2012:1 och BFNAR 2017:10. Tillämpade principer är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Föreningens intäkter

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Intäkter i form av gåvor och bidrag intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd. Om ett bidrag avser en bestämd tidsperiod periodiseras bidraget över denna period.

Gåvor av pengar och bidrag redovisas normalt enligt kontantprincipen. I den mån det på balansdagen finns löften om bidrag från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i föreningen. Medlemsavgifter intäktsförs vid inbetalning från medlem.

Gåvor

Erhållna gåvor

Erhållna gåvor redovisas enligt BFNAR 2002:10. Redovisning av gåvor i ideella föreningar innebär att de intäktsredovisas i den period de har mottagits. Intäkten motsvarar tillgångens anskaffningsvärde.

Bidrag från stat, landsting m.fl.

Som bidrag räknas likvida medel som en förening erhåller från en bidragsgivare som är ett offentligrättsligt organ. Ett villkorat bidrag är ett bidrag som förenats med villkor som innebär återbetalningsskyldighet om villkoret inte uppfyllts.

Ett bidrag intäktsredovisas i den period när bidraget utbetalats till föreningen. En förening som erhåller bidrag från en svensk myndighet eller kommun kan istället välja att intäktsföra bidraget redan i den period när myndigheten eller kommunen fattat ett beslut att bevilja bidraget. Om bidraget är till för att täcka specifika kostnader, exempelvis ett administrationsbidrag, sker intäktsredovisning på sådant sätt att intäkten ställs mot de kostnader som bidraget är avsett att täcka. Intäktsredovisning sker endast när det med hög grad av sannolikhet kan bedömas att bidraget inte kommer att återkrävas¹.

¹ Detta gäller även bidrag från SIDA och liknande myndigheter.

Villkorade bidrag skuldförs till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Inga bidrag netto redovisas mot kostnader.

Stöd som avser förvärv av anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde. Det innebär att tillgången redovisas till nettoanskaffningsvärde, som också utgör grund för beräkning av avskrivningarnas storlek. Uppgift om bruttoanskaffningsvärde och erhållet stöd lämnas i not.

Leasingavtal

Samtliga leasingavtal, oavsett om de är finansiella eller operationella, redovisas som hyresavtal (operationella leasingavtal). Leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Inkomstskatter

Föreningens verksamhet är, enligt nu gällande lagstiftning, befriad från inkomstskatt.

Tillgångar och skulder

Erhållna gåvor i form av tillgångar

Tillgångar, framför allt fastigheter, aktier och andra värdepapper, som doneras till föreningen värderas till verkligt värde vid gåvotillfället. Gåvan bokas som en omsättningstillgång om tillgången ska avyttras snarast möjligt. Om syftet är att behålla tillgången redovisas den som materiell eller finansiell anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar

Maskiner och inventarier kostnadsförs löpande redan vid anskaffningstillfället.

Övriga materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning görs systematiskt över den bedömda nyttjandeperioden. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Byggnader	20 år
Bergvärme, ventilation	10 år
Inventarier	5-10 år

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde (marknadsvärde), enligt en portföljvärdering.

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Noter till resultat- och balansräkning

NOT 2 Föreningens intäkter	2017	2016
<i>Medlemsavgifter</i>		
Medlemsavgifter	13 900	16 700
<i>Deltagarintäkter</i>		
Kost	1 837 487	1 889 170
Läromedel, förbrukningsintäkt elever	623 177	802 320
Logi	212 819	246 564
	2 673 483	2 938 054
<i>Offentliga bidrag</i>		
Statsbidrag	14 604 000	14 404 134
Landstingsbidrag	2 725 652	2 659 590
Förstärkningsbidrag FBR	350 600	347 500
Förstärkningsbidrag SPSM	85 495	1 349 026
Bidrag svenska från dag ett FBR	200 400	72 400
Bidrag SMF	69 000	281 040
Bidrag RIO Inkludera mera	0	10 550
Bidrag Ensamkommande flyktingar	0	0
Bidrag MR	25 886	175 000
Bidrag Etableringskurs	875 500	936 000
	18 936 533	20 235 240
<i>Intäkter fastigheten</i>		
Hysesintäkter	1 834	44 436
Uthyrning konferenser	331 175	180 950
Bidrag Länsstyrelsen	0	0
Erhållna bidrag Järfälla kommun	47 824	21 730
	380 833	247 116
<i>Övriga intäkter</i>		
Försäkring Folksam Direkt	68 100	26 898
Övriga intäkter Sven F 2006	0	250 000
Övriga intäkter	90 542	109 964
Erhållna bidrag Solidaritetskommittén		0
	158 642	386 862

Gåvor

Gåva förening och Arken	600	1 800
-------------------------	-----	-------

	22 163 991	23 825 772
--	------------	------------

NOT 3 Personalkostnader	2017	2016
--------------------------------	-------------	-------------

Löner	10 095 663	9 936 698
Sociala avgifter	3 168 631	3 159 881
Lönebidrag	-311 635	-441 197
Pensionsförsäkringspremier	754 145	796 180
Löneskatt på pensionskostnader	198 813	188 018
Utbildning	81 056	64 636
Friskvård	36 686	39 803
Övriga personalkostnader	112 609	175 320
	14 135 969	13 919 339

NOT 4 Resultat från värdepapper	2017	2016
--	-------------	-------------

Utdelning aktier och andra långfristiga placeringar	238 029	219 427
Resultat vid försäljning långfristiga placeringar	1 189 739	69 928
	1 427 768	289 355

NOT 5 Övriga ränteintäkter m.m.	2017	2016
--	-------------	-------------

Ränteintäkter	2 176	865
Utdelningar		
Resultat vid försäljning av kortfristiga placeringar		-1 313
	2 176	-448

NOT 6 Byggnader och mark	2017	2016
Valhall 1	1 247 739	1 247 739
Valhall 2	2 898 598	2 898 598
Miljöstation	2 015 463	2 015 463
Expeditionsbyggnad	1 404 528	1 404 528
Bergvärme	3 777 951	3 777 951
Arken	3 600 000	3 600 000
Ventilation Himlen	1 764 350	1 764 350
Ventilation Valhall	<u>1 561 508</u>	<u>1 561 508</u>
Summa anskaffningsvärde	18 270 137	18 270 137
IB Ackumulerade avskrivningar	-13 466 938	-12 783 388
Årets avskrivningar	-684 000	-683 550
UB Ackumulerade avskrivningar	-14 150 938	-13 466 938
	4 119 199	4 803 199

NOT 7 Inventarier	2017	2016
	1	1
Inventarier	1	1

NOT 8 Långfristiga värdepappersinnehav	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	11 098 976	9 943 628
Årets försäljningar	-11 098 976	-1 606 854
Årets förvärv	<u>7 847 346</u>	<u>2 762 202</u>
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	7 847 346	11 098 976
Utgående restvärde enligt plan	7 847 346	11 098 976

Bokfört värde

Fonder	7 847 346	11 098 976
Marknadsvärde		
Fonder	8 632 964	12 538 507

NOT 9 Kortfristiga placeringar	2017	2016
---------------------------------------	-------------	-------------

Bokfört värde	0	0
Marknadsvärde	0	0

NOT 10 Eget kapital	2017	2016
----------------------------	-------------	-------------

Ingående balans	17 685 030	17 493 975
Årets resultat	1 901 471	191 054
Utgående balans	19 614 033	17 685 029

NOT 11 Operationell leasing	2017	2016
------------------------------------	-------------	-------------

Föreningens leasingkostnader uppgår under året till	105 716	104 715
--	----------------	----------------

Jakobsberg 2018-03-14

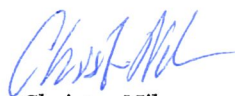
Göran Hillman
Ordförande

Kjell Johansson
Vice ordförande

Christel Bridal

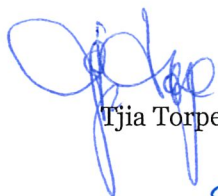
Christer Nilsson

Barbro Norén-Sundin

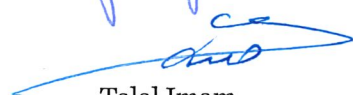
Björn Sundblad

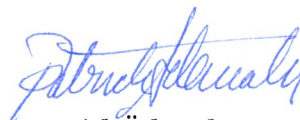
Tjia Torpe

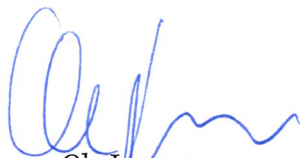
Vesna Prekopic

Talal Imam

Patrick Ärlemalm

Ola Larsson
Rektor

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018 - 03 - 21
Ekonomigruppen AB

Patrik Löfving
Auktoriserad revisor

Leif Lewin
Från föreningen

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Föreningen

Jakobsbergs Folkhögskola

Org.nr 813200-2117

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Föreningen Jakobsbergs Folkhögskola för räkenskapsåret 2017.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 2017-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Verksamhetsberättelse för 2017 (men innefattar inte årsredovisningen och min revisionsberättelse avseende denna).

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en

årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre

kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Föreningen Jakobsbergs Folkhögskola för räkenskapsåret 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller

- på något annat sätt handlat i strid med lagen om

ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Stockholm 2018-03-21

Patrik Löfving
Auktoriserad revisor

Bilaga 1: GLO-enkät ht 2017

Kurs: Exempel Exempelsson

Norra konst

1. Jag vill lära mig mer.	4
2. Jag får ofta nya ideer.	4
3. Jag vill lära mig mer om mig själv	4
4. Jag vill förstå hur kunskap hänger ihop på ett djupare plan.	4
5. Ibland leder jag andra människor.	4
6. Jag tycker att jag duger.	4
7. Jag tycker att jag är bra.	4
8. Jämställdhet är viktigt.	4
9. Miljöfrågor är viktiga.	4
10. Jag känner gemenskap med andra människor.	4
11. Jag träffar människor med olika sorters bakgrund.	3
12. Jag upplever att mitt liv är meningsfullt	3
13. Jag är en del av samhället.	4
14. Jag tror på framtiden.	3
15. Jag läser mycket.	3
16. Jag är konstnärlig.	4
17. Jag motionerar.	3

Bilaga 2: Utfall höstterminen 2017

UTVÄRDERING JAKOBSBERGS FOLKHÖGSKOLA HT 2017

	ALLA	AK 1	AK 2	AK SA	AK 3 SA	AK 3 NVB	HUV	JOUR	SKRIV	KONST	PTM	JOUPRA
Min helhetsupplevelse av skolan har varit:	3,4	3,1	3,0	3,3	3,0	3,8	3,8	3,2	3,9	3,1	3,6	
Så tycker jag om maten:	3,0	2,6	2,7	2,2	2,8	3,5	3,2	3,0	3,6	3,0	3,0	
Så fungerar skolans IT-miljön:	2,9	2,5	3,0	3,4	2,9	3,2	2,9	2,7	3,0	2,4	3,3	
Så trivs jag i skolans studiemiljöer:	3,3	2,9	3,1	3,3	2,8	3,7	3,5	3,3	3,7	3,0	3,6	
Min kurs har tagit upp aktuella samhällsfrågor:	3,2	2,8	3,1	3,2	3,3	3,6	3,0	3,3	3,5	3,1	3,2	
Så är mina möjligheter att påverka via klassråd/studeranderåd:	3,0	2,4	2,6	3,0	3,1	2,8	3,1	3,2	3,7	2,9	2,8	
Min helhetsupplevelse av kursen har varit:	3,3	2,5	3,0	2,9	3,1	3,5	3,8	3,3	3,9	3,0	3,7	
Förhållandet mellan mig och mina lärare har varit:	3,5	3,4	3,4	3,3	3,4	3,6	3,8	3,3	3,9	3,3	3,4	
Kursen motsvarar kursbeskrivningen:	3,4	3,1	3,0	2,8	3,2	3,6	3,7	3,5	3,9	3,1	3,7	

Antal svar:	11	11	9	11	11	22	6	14	9	18		122
Trend	↑	↓	↑	↑	↑	↑	→	↑	→	↑		
**Samlat omdöme HT 2017:	3,2	2,8	3,0	3,1	3,1	3,5	3,4	3,2	3,7	3,0	3,4	
**Samlat omdöme 2017:	3,0	3,1	2,8	3,0	2,6	2,7	3,2	3,2	3,5	3,0		111
**Samlat omdöme HT 2016:	3,3	3,0	3,0	3,2	3,0	3,0	3,4	3,4	3,5	3,4	3,2	138
**Samlat omdöme 2016:	3,2	3,0		3,1	3,1	2,9	3,3	3,4	3,3	3,3		97
**Samlat omdöme HT 2015:	3,3	3,0		3,0	3,0	2,9	3,6	3,4	3,4	3,4	3,1	140
*Samlat omdöme 2015:	3,2	3,1		3,4	3,2	3,3	3,2	3,0	3,5	3,2		101
Samlat omdöme HT 2014:	3,2	3,3		3,1	3,2	3,1	3,2	3,3	3,1	2,8	3,4	115
*Samlat omdöme 2014:	2,9	2,9			2,9	3,0	3,4	2,7	3,3	2,5	3,0	123
*Samlat omdöme HT 2013:	3,1	3,2			2,9	3,4	3,5	3,0	3,5	2,8	3,0	113
Samlat omdöme 2013:	3,1	2,7			3,2	3,2	2,8	2,9	3,0	3,4	2,9	125
**Samlat omdöme HT 2012:	3,1	2,9			3,2	3,1	3,1	3,1	3,1	3,4	2,9	95
Samlat omdöme 2012:	3,2	3,2			3,3		3,4	3,2	3,1	3,2		71
Samlat omdöme HT 2011:	3,3	3,2			3,2		3,5	3,3	3,3	3,7	3,1	93
Samlat omdöme 2011:	3,4	3,3			3,5		3,5	3,2	3,6		3,2	86
Samlat omdöme HT 2010:	3,4	3,3			3,3		3,6	3,2	3,6		3,2	86
Samlat omdöme 2010:	3,2	3,4			3,3		3,4	2,9	3,2			88
Samlat omdöme HT 2009:	3,4	3,3			3,5		3,5	3,3	3,3			79
Samlat omdöme 2009:	3,2	3,3			3,2		3,5	2,8	3,5	3,0		87
Samlat omdöme HT 2008:	3,3	3,3			3,3		3,5	3,1	3,5	3,3		91
Samlat omdöme 2008:	3,3	3,3			3,3		3,0	3,2	3,3	3,3		119
Samlat omdöme HT 2007:	3,3	3,3			3,4		3,2	3,1	3,2	3,2		114
Samlat omdöme 2007:	3,2	3,5			3,5		3,3	3,1	3,2	2,7		138

* 4=mycket bra, 3=bra, 2=mindre bra, 1=inte bra alls

** Färre och några andra frågor än tidigare.

* Några andra frågor än tidigare.